

216

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 18 lutego 2011 r.

w sprawie sposobu prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz podczas oczyszczania terenów²⁾

Na podstawie art. 18 ust. 1d ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, zwanych dalej „materiałami wybuchowymi”, oraz podczas oczyszczania terenów w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej innej niż określona w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące prowadzenia prac, o których mowa w pkt 1.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczące prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych stosuje się w szczególności przy prowadzeniu prac związanych z:

- 1) wykorzystaniem energii wytwarzanej przy wybuchu lub spalaniu się materiału wybuchowego;
- 2) przetwarzaniem materiałów wybuchowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, na produkty niebędące materiałami wybuchowymi, takie jak preparaty farmaceutyczne, preparaty kosmetyczne, lakiery, tworzywa sztuczne, zapalki i tym podobne;
- 3) wytwarzaniem przedmiotów ratowniczych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy;

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 25 maja 2010 r. pod numerem 2010/0315/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2019, z 2004 r. Nr 222, poz. 2249, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 214, poz. 1347, z 2009 r. Nr 125, poz. 1036 i Nr 168, poz. 1323 oraz z 2010 r. Nr 155, poz. 1039.

4) niszczeniem lub unieszkodliwianiem materiałów wybuchowych znalezionych podczas oczyszczania terenów.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do prowadzenia prac związanych z użyciem materiałów wybuchowych podczas rozbiórek obiektów budowlanych.

§ 3. 1. Prace z użyciem materiałów wybuchowych należy prowadzić na podstawie dokumentacji techniczno-organizacyjnej zawierającej w szczególności:

- 1) oznaczenie wykonawcy i jego siedziby;
- 2) wskazanie daty rozpoczęcia i planowanego czasu trwania prac z użyciem materiałów wybuchowych;
- 3) opis środków technicznych i organizacji prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych, zapewniających bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzi, mienia i środowiska;
- 4) imię i nazwisko osoby nadzorującej realizację prac z użyciem materiałów wybuchowych;
- 5) wykazy:
  - a) prac i stanowisk pracy wymagających nadzoru osób, o których mowa w § 6 pkt 2,
  - b) osób mających dostęp do materiałów wybuchowych, wraz z określeniem zakresu ich obowiązków,
  - c) obiektów, pomieszczeń i terenów wymagających oznakowania informującego o występujących zagrożeniach związanych z prowadzeniem prac z użyciem materiałów wybuchowych;
- 6) sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń i sytuacji awaryjnych;
- 7) imię, nazwisko oraz podpis osoby opracowującej dokumentację techniczno-organizacyjną.

2. Do dokumentacji techniczno-organizacyjnej należy dołączyć:

- 1) instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) opis procesów produkcyjnych i badawczych w przypadku prowadzenia prac, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 3) szkic ze wskazaniem lokalizacji tymczasowego magazynu do przechowywania materiałów wybuchowych i plan jego ochrony, wraz z instrukcją tymczasowego magazynowania materiałów wybuchowych w przypadku konieczności ich przechowywania poza terenem przedsiębiorstwa;

- 4) wykazy zawierające imiona i nazwiska osoby lub osób:
  - a) nadzorującej prowadzenie prac z użyciem materiałów wybuchowych,
  - b) mających dostęp do materiałów wybuchowych, wraz z określeniem zajmowanych stanowisk, o których mowa w ust. 1 pkt 5 lit. b;
- 5) kopię dokumentów potwierdzających posiadanie przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 4, uprawnień do zajmowania stanowisk, o których mowa w § 6 pkt 2;
- 6) kopię dokumentów potwierdzających posiadanie przez osoby wykonujące prace z użyciem materiałów wybuchowych uprawnień do zajmowania stanowisk, o których mowa w § 6 pkt 1;
- 7) kopię pozwolenia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy, lub koncesji, o której mowa w art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy.

3. W instrukcji, o której mowa w ust. 2 pkt 1, określają się stosowane przez przedsiębiorcę rozwiązania techniczne i organizacyjne prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych, mające na celu ograniczenie:

- 1) zasięgu oddziaływania fali uderzeniowej na otoczenie miejsca ich prowadzenia;
- 2) zasięgu drgań gruntu;
- 3) rozrzutu odłamków w otoczeniu miejsca ich prowadzenia;
- 4) zasięgu strefy toksycznego i termicznego oddziaływania produktów wybuchu;
- 5) ilości emitowanych do otoczenia toksycznych lub szkodliwych produktów wybuchu.

4. Dokumentacja techniczno-organizacyjna, wraz z załącznikami, o których mowa w ust. 2, podlega bieżącej aktualizacji.

§ 4. 1. Przy opracowywaniu dokumentacji techniczno-organizacyjnej i wykonywaniu prac z użyciem materiałów wybuchowych należy uwzględnić rodzaj prac przewidywanych do wykonania, właściwości używanych materiałów wybuchowych, skutki wybuchu i spalania materiałów wybuchowych lub niszczenia lub unieszkodliwiania materiałów wybuchowych znalezionych podczas oczyszczania terenów, biorąc pod uwagę w szczególności następujące rodzaje zagrożeń:

- 1) falę uderzeniową;
- 2) drgania gruntu;
- 3) rozrzut odłamków;
- 4) oddziaływanie toksyczne i termiczne;
- 5) emisję pyłów.

2. Środki techniczne i organizacyjne prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych określa się na podstawie oceny stopnia ryzyka, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy, oraz zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

§ 5. 1. Dokumentacja techniczno-organizacyjna prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych będących publicznym pokazem pirotechnicznym o charakterze imprezy masowej, zwanym dalej „pokazem”, powinna zawierać także:

- 1) oznaczenie masy netto materiałów pirotechnicznych przewidzianych do odpalenia, z podziałem na klasy i podklasy zgodnie z umową ADR, o której mowa w art. 3 pkt 16 ustawy;
- 2) określenie systemu odpalania ładunków pirotechnicznych;
- 3) wykaz zawierający imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za kontrolę terenu po zakończeniu pokazu i unieszkodliwienie niewypałów i niewybuchów pirotechnicznych;
- 4) dane dotyczące systemu zabezpieczeń terenu pokazu od momentu dostarczenia materiałów pirotechnicznych do zakończenia kontroli terenu po pokazie;
- 5) protokół wykonania pokazu oraz kontroli terenu po pokazie.

2. Minimalne odległości usytuowania publiczności w stosunku do odpalanych ładunków pirotechnicznych na terenie pokazu określa załącznik nr 1 do rozporządzenia. W przypadku materiałów pirotechnicznych niewymienionych w tym załączniku, przy określaniu minimalnej odległości usytuowania publiczności stosuje się wymagania dla materiałów pirotechnicznych określone w odpowiednich normach zharmonizowanych PN-EN 14035.

3. Bezpieczną odległość usytuowania publiczności w stosunku do odpalanych ładunków pirotechnicznych na terenie pokazu każdorazowo ustala osoba kierująca tym pokazem, uwzględniając warunki mające wpływ na bezpieczeństwo danego pokazu, takie jak:

- 1) odchylenie od pionu kierunku strzelania;
- 2) wpływ wiatru bocznego;
- 3) różnice poziomów między miejscem odpalania ładunków a miejscem zajmowanym przez publiczność.

§ 6. Prowadząc prace z użyciem materiałów wybuchowych, należy:

- 1) zapewnić, aby prowadziły je osoby posiadające zaświadczenie o odbyciu szkolenia i zdaniu egzaminu, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy, w zakresie uprawniającym do zajmowania stanowisk związanych z dostępem do materiałów wybuchowych innych niż samodzielne stanowiska, w tym stanowiska nadzoru, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 20 ust. 6 ustawy;
- 2) zapewnić bezpośredni nadzór nad prowadzeniem tych prac przez osoby posiadające zaświadczenie o odbyciu szkolenia i zdaniu egzaminu, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy, w zakresie uprawniającym do zajmowania samodzielnych stanowisk, w tym stanowisk nadzoru, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 20 ust. 6 ustawy;

- 3) prowadzić dokumentację dotyczącą oceny stopnia ryzyka, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy, oraz dokonywać jej aktualizacji, uwzględniając w szczególności zmiany dokonywane w trakcie prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych;
- 4) zapewnić:
- a) bezpośrednią ochronę fizyczną lub zabezpieczenie techniczne obiektów i miejsc prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych przed dostępem osób nieuprawnionych i kradzieżą tych materiałów,
  - b) oznakowanie obiektów, pomieszczeń i miejsc prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych czytelnymi tablicami informującymi o występujących w tych miejscach zagrożeniach wybuchem lub spalaniem materiałów wybuchowych,
  - c) bezpieczne przechowywanie materiałów wybuchowych.

§ 7. 1. Prace z użyciem materiałów wybuchowych można rozpocząć po opuszczeniu przez osoby nieuprawnione miejsca wykonywania tych prac lub po usunięciu z tego miejsca rzeczy ruchomych narażonych na zniszczenie lub uszkodzenie.

2. Teren prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych powinien być zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych, wydzielony i ochraniający w sposób umożliwiający kontrolę poruszania się osób i pojazdów.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych w obiektach budowlanych.

4. Przy dojściach i drogach dojazdowych do terenu prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych, na wysokości nie mniejszej niż 2 m, należy umieścić tablice ostrzegawcze. Wzór tablicy ostrzegawczej stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

5. W przypadku prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 i 3, wejścia do pomieszczeń, w których prace te są prowadzone, należy oznaczyć. Oznaczenie należy umieścić na wysokości 1,8–2,4 m. Wzór oznaczenia stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁾

Minister Gospodarki: *W. Pawlak*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie sposobu prowadzenia prac z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 158, poz. 1328), które utraciło moc z dniem 23 lutego 2010 r. na podstawie art. 3 ustawy z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 125, poz. 1036).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 18 lutego 2011 r. (poz. 216)

Załącznik nr 1

MINIMALNE ODLEGŁOŚCI USYTUOWANIA PUBLICZNOŚCI W STOSUNKU DO ODPALANYCH ŁADUNKÓW
PIROTECHNICZNYCH NA TERENIE POKAZU

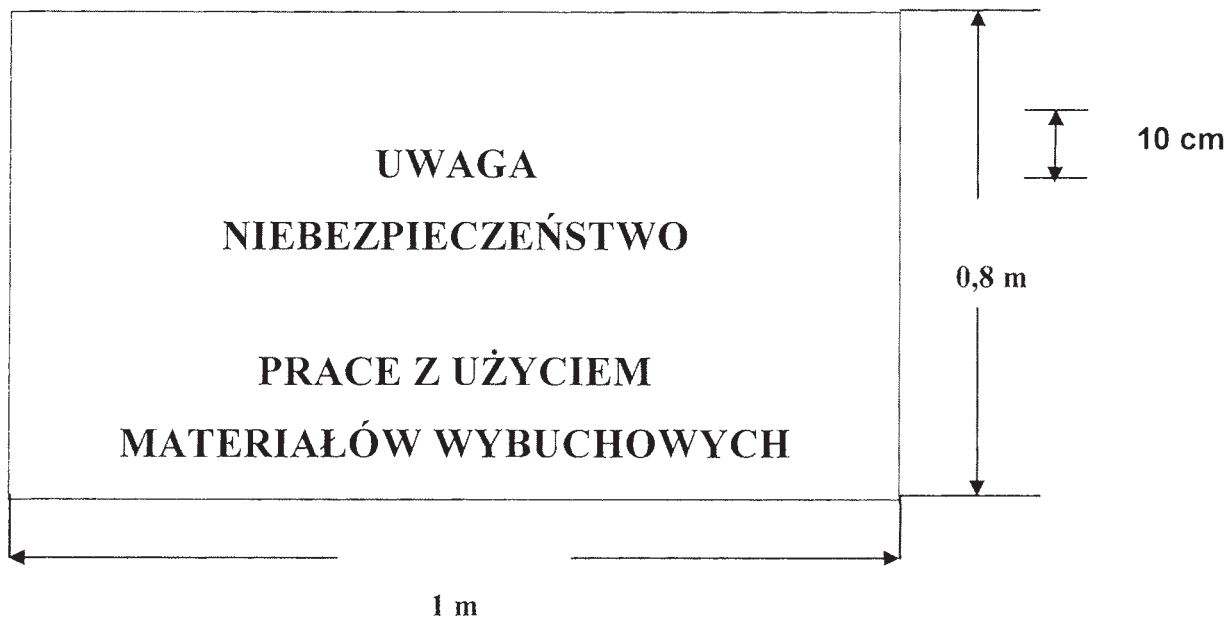
Lp.	Rodzaj odpalanego materiału pirotechnicznego	Opis działania	Minimalna odległość od publiczności [m]
1	2	3	4
1	Wyroby pirotechniki teatralnej oraz filmowej	Snopy lub kaskady iskier, napisy, dymy	odległość ustalana jest w zależności od stopnia zagrożenia, zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia
2	Wyroby pirotechniki widowiskowej niewzlatujące, w szczególności fontanny, wulkany, wodospady, ognie bengalskie, słońca	Snopy lub kaskady iskier, napisy, dymy	30
3	Bomby pirotechniczne kuliste (w tym wodne) bez efektu hukowo-błyskowego jako podstawowego. Moździerze	Wystrzeliwane z rur pokazowych, tzw. moździerzy. Podczas działania efekt rozpryskowy w postaci bukietu iskier	1 x kaliber bomby w milimetrach, ale nie mniej niż 50 m
4	Bomby pirotechniczne cylindryczne niezależnie od efektu i kuliste z efektem hukowo-błyskowym jako podstawowy	Wystrzeliwane z rur pokazowych, tzw. moździerzy. Podczas działania efekt hukowo-błyskowy	1,2 x kaliber bomby w milimetrach, ale nie mniej niż 60 m
5	Miny, bukiety pirotechniczne	Wystrzeliwane z rur pokazowych, tzw. moździerzy. Efekty snopu iskier w różnych układach, niewzlatujące w postaci zwartej bryły	0,8 x kaliber wyrobu w milimetrach, ale nie mniej niż 40 m
6	Rakiety i inne wyroby latające z napędem własnym (np. latające koła UFO)	Wyroby napędzane silnikiem pirotechnicznym ze stabilizatorem lub bez. Podczas działania efekt hukowo-błyskowy lub rozpryskowy w postaci bukietu iskier	200 m w kierunku lotu rakiety, 125 m w pozostałych kierunkach
7	Baterie, wyrzutnie wielostrzałowe, rzymskie ognie o kalibrze do 60 mm. Wyrzutnie i rzymskie ognie o kalibrze powyżej 60 mm należy traktować w zależności od efektu jako bomby kuliste lub bukiety	Wyroby wielostrzałowe, w skład których wchodzi wiele rur połączonych układem odpalania. Podczas działania efekt hukowo-błyskowy lub rozpryskowy w postaci bukietu iskier	50 dla kalibru pojedynczej wyrzutni 30 mm
			70 dla kalibru pojedynczej wyrzutni 31–60 mm

Objaśnienie:

Podane w powyższej tabeli wielkości wyliczono, przyjmując, że strzelanie odbywa się pionowo lub z odchyleniem od pionu do 10°; nie uwzględniono wpływu wiatru; miejsce strzelania jest położone na tym samym poziomie co publiczność.

Załącznik nr 2

WZÓR TABLICY OSTRZEGAWCZEJ

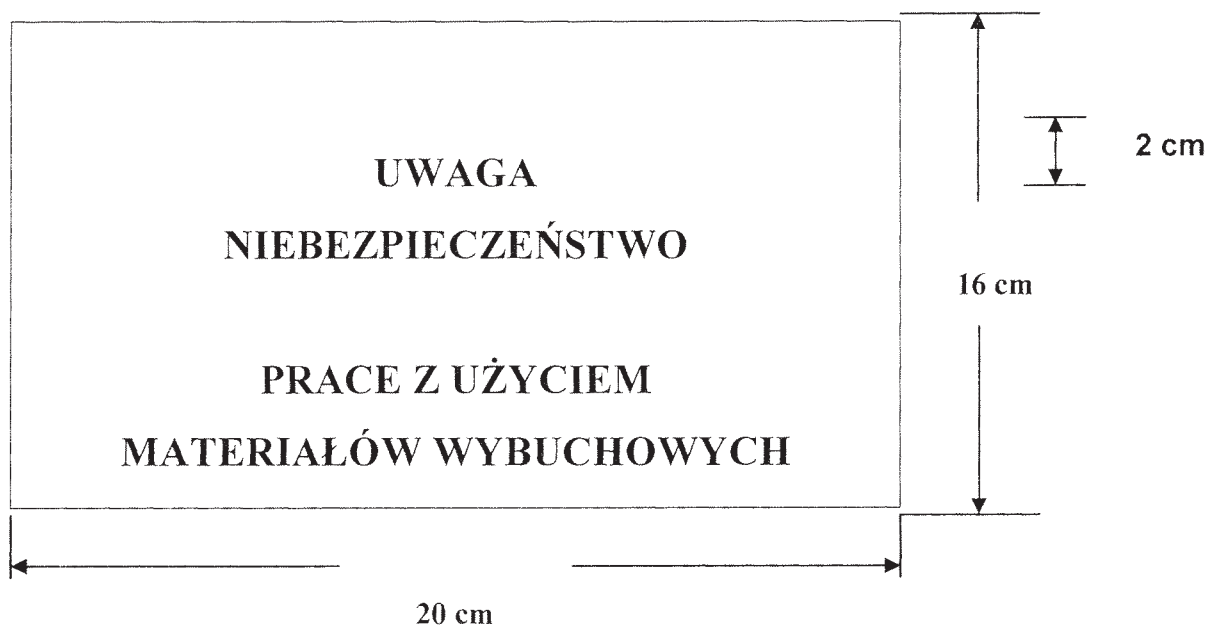

Objaśnienie:

tablica ostrzegawcza ma barwę żółtą, z napisem w kolorze czarnym.

Załącznik nr 3

WZÓR OZNACZENIA POMIESZCZEŃ

Objaśnienie:

tablica ostrzegawcza ma barwę żółtą, z napisem w kolorze czarnym.